

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Postbus 20301

2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Datum

29 januari 2025

Kenmerk

Telefoon

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Consultatiereactie VNG op Implementatiewet herziene Europese richtlijn mensenhandel

Geachte

Allereerst dankt de VNG u voor de gelegenheid om te reageren op de voorgestelde implementatiewetgeving ter uitvoering van Richtlijn (EU) 2024/1712. Wij gaan graag in op dit verzoek.

Algemene opmerking

Wij onderschrijven het belang van een krachtige aanpak van mensenhandel. Gemeenten hebben een cruciale rol in de aanpak van mensenhandel, met verantwoordelijkheden op het gebied van preventie, signalering, hulp- en zorgverlening en samenwerking met ketenpartners. De voorgestelde wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht benadrukken de ernst van nieuwe vormen van mensenhandel. Tegelijkertijd vragen wij aandacht voor de uitvoeringspraktijk en de benodigde middelen om deze verantwoordelijkheden effectief te vervullen.

Uitbreiding definitie van mensenhandel

De uitbreiding van de wettelijke definitie van mensenhandel met uitbuiting bij draagmoederschap, gedwongen huwelijken en illegale adoptie leidt tot nieuwe verantwoordelijkheden voor gemeenten. Deze vormen van uitbuiting vragen bijvoorbeeld om:

- *Extra scholing en bewustwording*
Deze nieuwe vormen van uitbuiting vereisen een bredere kennis en signalering bij gemeenten. Het is hierbij cruciaal dat gemeenten voldoende handvatten krijgen om deze vormen van uitbuiting in een vroeg stadium te herkennen en hier adequaat op te reageren. Hierbij vragen wij om extra aandacht voor de juridische duiding en ondersteuning en de daarbij al beschikbare expertise hierop in te zetten.
- *Preventieve aanpak*
Gemeenten dienen preventieve maatregelen te ontwikkelen om kwetsbare groepen, zoals

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

minderjarigen en migranten, om hen te beschermen tegen deze nieuwe wettelijke vormen van mensenhandel.

Wij vragen het ministerie om richtlijnen en ondersteunende materialen beschikbaar te stellen om gemeenten te helpen bij het implementeren van deze nieuwe verantwoordelijkheden.

Verplichting tot betere bescherming van slachtoffers

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voldoende opvangcapaciteit en passende zorg. De richtlijn stelt dat opvanghuizen toegankelijk en in voldoende aantallen beschikbaar moeten zijn, aldus artikel 11, lid 5bis. De VNG juicht dit toe. Zo loopt er inmiddels ook een onderzoek vanuit het 'Versterkte Actieplan programma Samen tegen mensenhandel' om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een passend aanbod van opvang en/of hulpverlening te creëren voor slachtoffers van mensenhandel zodat voor elk slachtoffer de juiste opvang beschikbaar is. Wij benadrukken dat gemeenten hierin ondersteund dienen te worden om deze taak te kunnen volbrengen en niet geconfronteerd worden met capaciteitsproblemen en budgettaire tekorten.

Non-punishmentbeginsel toepassing bestuursrechtelijk domein

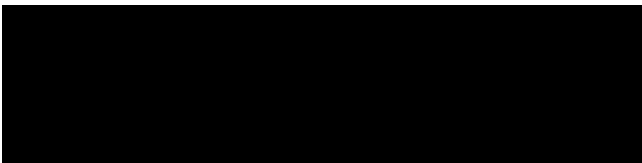
De VNG waardeert de aandacht voor de uitbreiding van het non-punishmentbeginsel in de Herzieningsrichtlijn zoals beschreven in artikel 1, onderdeel 6. Wij onderstrepen het belang van een brede toepassing van dit beginsel, waarbij recht wordt gedaan aan de vaak complexe en gedwongen situaties waarin slachtoffers van mensenhandel zich bevinden.

Buiten het strafrechtelijke domein wordt er ook verwezen naar artikel 5:41 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), waarin wordt bepaald dat geen bestuurlijke boete mag worden opgelegd als de overtreding niet aan de overtreder kan worden verweten. Wij zien dit als een belangrijk juridisch kader om slachtoffers van mensenhandel te beschermen tegen onevenredige sancties in het bestuursrechtelijke domein. Hierbij doen wij de aanbeveling om ook te kijken naar een verbreding van een bestuurlijke boete, naar een bestuurlijke maatregel om zo nog meer bescherming te kunnen bieden. De VNG waardeert daarnaast de aandacht in de memorie van toelichting voor samenwerking met de VNG en het CCV om de bekendheid met het non-punishmentbeginsel bij handhavende autoriteiten te bevorderen. Wij benadrukken dat deze samenwerking gebaat is bij de ontwikkeling van concrete hulpmiddelen, zoals landelijke, praktijkgerichte protocollen en casuïstiek. Daarnaast verzoeken wij om rekening te houden met de benodigde capaciteit en financiële middelen om dit effectief te kunnen implementeren.

Tot slot

De VNG ondersteunt de doelstellingen van de herziene richtlijn en wil graag bijdragen aan een effectieve implementatie in Nederland. Wij verzoeken het ministerie om in de verdere uitwerking rekening te houden met de hierboven geschetste punten en denken graag mee over een uitvoerbare aanpak.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Nederlandse Gemeenten

Algemeen directeur